

Signe Riisalo
Sotsiaalkaitseminister

10. mai 2023
Tallinn

Võrdse kohtlemise võrgustiku arvamus perekonnaseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta

Lugupeetud sotsiaalkaitseminister

Täname Teid võimaluse eest avaldada meie võrgustiku arvamust eelnõule. Teeme seda lühidalt ja tuginedes suuresti meie senisele tööle, kuna tagasisideks antud aeg on piiratud ja see ei vasta kaasamise heale tavale. Loodame, et tegu on erandliku olukorraga ning edaspidi toimub kaasamine tempos, mis võimaldab süvendatud arutelu ja koostööd.

2013. aastal loodud võrdse kohtlemise võrgustik koondab vabaühendusi, mille üks põhitegevusi on seista oma sihtrühma võrdsete õiguste tagamise eest. Üle kümne aasta on olnud meie võrgustiku üks peamisi huvikaitse eesmärke võrdse kohtlemise seaduse tunnuste hierarhia kaotamine ja kõikidele vähemusgruppidele ühetaolise kaitse tagamine.

Võrdse kohtlemise võrgustiku põhimõte on seega üheskoos seista erinevate vähemusgruppide õiguste eest ning ühtlasi lähtume interseksionaalsuse põhimõttest, kuna inimene võib korraga kuuluda mitmesse vähemusgruppi. Seega on abieluvõrdsuse teema võrgustikule oluline ja lisaks kasvab kahe samast soost partneritega peredes lapsi, kelle õiguste kaitseks on oluline tagada toimiv õiguslik regulatsioon.

Lisaks on võrgustik varem korduvalt avaldanud arvamust LGBT-inimeste õiguste kaitsest Eestis. Näiteks 2020. aasta juulis koostasime ÜRO-le Eesti kolmanda korralise ülevaatuses jaoks inimõiguste olukorrast variraporti. Muuhulgas tõdesime, et LGBTI-õiguste areng on Eestis viimastel aastatel seiskunud ja probleeme valmistab kooseluseaduse rakendussätete puudumine. Seadusandja ei ole vastu võtnud LGBTI-inimestega arvestavaid strateegiaid ega pööranud tähelepanu Euroopa Liidu valdkondlikele ettepanekutele, LGBTI-inimeste diskrimineerimise lõpetamist ja võrdset kohtlemist puudutavatele seadustele ega kehtivate seaduste puudustele. Selle tulemusel on Riigikohus ja alamad kohtuastmed lahendanud erinevaid õiguslünkasid. Positiivse poole pealt tõime välja, et samas on pidevalt paranenud inimeste suhtumine LGBTI-inimestesse.¹

Arvamuse avaldamiseks saadetud perekonnaseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohaselt kehtestatakse Eestis abieluvõrdsus ja lahendatakse kooseluseaduse rakendamise kitsaskohad. Võrdse kohtlemise seisukohalt on tegu vajaliku sammuga, mis tagab ühetaolise lähenemise kõigile Eestile peredele. Lisaks on selgunud, et nii abieluvõrdsusele kui kooseluseadusele on olemas Eesti ühiskonnas enamuse toetus ja ka lapsendamisküsimustes on olnud toetuse tõus märkimisväärne. Partneri lapse lapsendamist toetab 54% Eesti elanikest ja kui koos lapsendamise toetus oli 2012. aastal vaid 26%, toetab

ühist lapsendamist täna juba 47%, seejuures on eestlaste toetus 57% ja vastaste osakaal alla poole ühiskonnastⁱⁱ.

Tunnustame seega valitsust olulise sammu eest, mis tagab Eesti peredele ühetaolise kohtlemise ja lõpetab seaduse ees diskrimineerimise tulenevalt seksuaalsest sättemusest.

Võrgustiku liikmed:

Eesti Inimõiguste Keskus
Eesti LGBT Ühing
Eesti Noorteühenduste Liit
Eesti Pagulasabi
Eesti Puuetega Inimeste Koda
Eesti Üliõpilaskondade Liit
Lastekaitse Liit
Naiste Tugi- ja Teabekeskus
Oma Tuba (Feministeerium)
URALIC Keskus

ⁱ Eesti inimõiguste olukorra ühisaruanne, Võrdse kohtlemise võrgustik, juuli 2020

<https://humanrights.ee/app/uploads/2020/12/UPR-EST-uus.pdf>

ⁱⁱ Avaliku arvamuse uuring LGBT teemadel, Turu-uuringute AS (tellija: Eesti Inimõiguste Keskus), aprill 2023 https://humanrights.ee/app/uploads/2023/05/2023-04-LGBT-aruanne_avaldamine.pdf